

DK
Z-7
(1,53)

Anordnung betreffend die Forde-
rungen und Prüfungsaufgaben für
das Studentenexamen

(Kopenhagen: Schultz), (1953)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 236 458 4

Dänemark
Georg-Eckert-Institut
für internationale Schulbuchforschung
Braunschweig
-Bibliothek-

Ungültig
Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
Schulbuchbibliothek

34251

Anordning om fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen.

Vi Frederik den Niende, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gør vitterligt: Efter de Os af Vor undervisningsminister allerunderdanigst foredragne omstændigheder ville vi allernådigst have anordnet følgende bestemmelser angående fordringerne ved og eksamensopgivelserne til studentereksamen.

I. Bestemmelser angående de enkelte fag.

§ 1.

Dansk.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil; der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve opgives mindst 3 hovedværker (hvoraf det ene kan være dansk-norsk) og de statarisk læste litteraturprøver (150 sider). Eet hovedværk eller 25 sider litteraturprøver, der er gennemgået på laboratoriet, kan for en enkelt elevs eller gruppe af elevs vedkommende indgå i dette pensum.

Af litteraturhistorien opgives tiden efter 1700; iøvrigt opgives kun den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

Af svensk og norsk opgives det statarisk læste stof.

Der eksamineres:

- litterært*: i en opgivet tekst; eksaminationen i litteraturhistorie skal i videst muligt omfang ske med udgangspunkt i den forelagte tekst.
- sprogligt*: i en opgivet svensk eller norsk tekst. Teksten oversættes, sprogformen sammenlignes med dansk, og indholdet kommenteres i store træk. Der prøves ganske kort i dansk grammatik med udgangspunkt i en af de forelagte tekster.

De litteratursteder, der forelægges, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

§ 2.

Engelsk.

A. Den nysproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til engelsk og fra engelsk til dansk tilladt.

DK
Z-7(1,53)

Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve udtager læreren 150 sider, hvis faget er hovedfag, 120 sider, hvis det er bifag, af det efter punkterne a. og b. i § 3 A i kgl. anordning af 8. april 1953 i de to sidste år læste stof.

Ved prøven oplæses og oversættes et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eleven vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i engelsk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt herfor.

B. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig. Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse.

Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side af passende sværhedsgrad.

§ 3.

T y s k .

A. Den nysproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til tysk og fra tysk til dansk tilladt. Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve udtager læreren 150 sider, hvis faget er hovedfag, 120 sider, hvis det er bifag, af det under punkt a. i § 4 A i kgl. anordning af 8. april 1953 i de to sidste år læste stof.

Ved prøven oplæses og oversættes et stykke på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eleven vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i tysk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt herfor.

B. Den klassisk-sproglige linie og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig. Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse.

Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side af passende sværhedsgrad.

§ 4.

Fransk.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i to ulæste prosatekster, hver på ca. $\frac{1}{2}$ side, den ene omtrent svarende til det kulturelle læsestof, der er gennemgået i sidste klasse, den anden — noget lettere — af skønlitterært indhold. Teksterne oplæses og oversættes. De grammatiske kundskaber prøves ved en kort redegørelse for ordformer og deres syntaktiske anvendelse, herunder eventuelt orddannelse og fraseologi, i tilknytning til den forelagte tekst og tillige ved omsætningsprøve af nogle i teksten forekommende sætninger eller nogle lettere spørgsmål og svar på fransk, ligeledes i tilknytning til teksten.

§ 5.

Græsk.

Den klassisk-sproglige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives 1600 vers poesi og 65 sider prosa, deraf omtrent halvdelen af Platon.

Der prøves som regel kun i et enkelt prosaisk eller poetisk sted; dog kan der, hvis eksaminator eller censor ønsker det, prøves i to steder, et prosaisk og et poetisk. Eksaminanden skal foruden i oversættelse prøves i grammatik i tilknytning til stedet og i de historiske bidiscipliner inden for det omfang, som angives ved de for undervisningen gældende bestemmelser, jfr. oldtidskundskab.

§ 6.

Latin.

A. Den klassisk-sproglige linie.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til skriftlig prøve gives der to versioner. Den ene skal i omfang være lidt over 1 side og må ikke være vanskeligere end de prosatekster, der læses i ældste klasse. Eksaminanderne må benytte deres latinsk-danske ordbog. Der gives 4 timer til udarbejdelsen.

Den anden skal i omfang være ca. 1 side og noget lettere end den første. Intet hjælpemiddel må anvendes. Der gives ligeledes 4 timer til udarbejdelsen.

2. Til mundtlig prøve opgives 60 sider prosa af forskellige forfattere samt 800 vers poesi; Horats' oder og breve skal være repræsenteret i eksamenspensum.

Der prøves som regel kun i et enkelt prosaisk eller poetisk sted; dog kan der, hvis eksaminator eller censor ønsker det, prøves i to steder, et prosaisk og et poetisk. Eksaminanden skal foruden i oversættelse prøves i grammatik i tilknytning til stedet og i de historiske bidiscipliner inden for det omfang, som angives ved de for undervisningen gældende bestemmelser, jfr. oldtidskundskab.

B. Den nysproglige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives 60 sider af forskellige forfattere, udtaget nogenlunde ligeligt af hele det læste stof.

Hver eksaminand prøves i et enkelt sted af det opgivne pensum; foruden i oversættelse prøves der i sproglig og real forståelse af det forelagte sted samt i kendskab til værkets forfatter, indhold og kulturelle forudsætninger.

§ 7.

O l d t i d s k u n d s k a b.

A. Den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig.

Der opgives af græsk poesi mindst 1200 vers af Homer og et drama (tragedie eller komedie), af græsk prosa mindst 100 sider, deraf mindst halvdelen af Platon, resten især typiske partier af græske historikere.

Desuden opgives et udvalg af typiske prøver af græsk (romersk) billed- og bygningskunst. Som et passende udvalg anføres: den kretisk-mykeniske tid, Delfi og Olympia, Akropolis (med tempelbygninger og stilarter), teatret og ca. 10 værker af billedkunst.

Ved hver eksamination lægges et sted af det opgivne litteraturpensum til grund. Dette bør vælges således, at det giver lejlighed til at komme ind på virkelig betydende spørgsmål. Ved prøven skal eksaminanden kunne gøre rede for det oplæste steds indhold og væsentlige enkeltheder; som væsentlige må sådanne opfattes, der er af betydning for forståelsen af sammenhængen, af skriftet i dets helhed eller af vigtige sider af antik kultur og tænkemåde. Eksamination i billedstof sker i tilslutning til teksten eller gennem korte selvstændige spørgsmål. Eksaminanden bør ikke alene være fortrolig med det enkelte kunstværk, han opgiver, men også være i besiddelse af så stor almindelig viden, at han nogenlunde kan karakterisere og placere andre typiske værker fra det område, der er behandlet.

B. Den klassisk-sproglige linie.

Der afholdes ikke særlig eksamen i dette fag, og der opgives ikke noget litteraturpensum, men kun et udvalgt af billedstof, som på de to andre linier.

Ved eksaminationen i græsk kan der stilles eksaminanden spørgsmål fra kunsthistorien, og lejlighedsvis kan der under eksaminationen i græsk og latin stilles spørgsmål, der viser, hvilket udbytte eksaminanden har fået af tekstundervisningen i oldtidskundskab.

§ 8.

H i s t o r i e.

Prøven er mundtlig.

Der opgives:

- 1) En række af læreren udvalgte perioder inden for verdenshistorien og Nordens historie, således at ca. halvdelen falder i tiden før 1815, ca. halvdelen i den øvrige historie, foreløbig til 1939, og at både verdenshistorie og Nordens historie er repræsenteret.

teret på begge områder. Det samlede sidetal skal efter de anvendte lærebøgers karakter og sværhedsgrad være ca. 200—250 sider.

- 2) Halvdelen af samfundslæren efter lærerens valg, dog skal Danmarks statsforfatning altid opgives.
- 3) Efter lærerens valg et af de nedenfor under a) og b) nævnte områder:

a) Som normalregel 12 billeder og tekster i et omfang, der under hensyntagen til stoffets sværhedsgrad fastsættes til mindst 25 og højst 40 tekstsider. Indenfor det samlede pensum for de nævnte 2 grupper af stof — billeder og tekster — kan dog størrelsesforholdet forskydes, således at enten billedstoffet eller tekststoffet formindskes med indtil halvdelen af det ovennævnte normalpensum, imod at der sker en tilsvarende forøgelse af den anden stofgruppes pensum.

Teksterne kan delvis erstattes med egnet statistisk materiale.

b) Specialet eller, såfremt det pågældende hold har læst 2 specialer, eventuelt begge disse.

Opgives der 2 specialer, fritages holdet for at opgive lærebogsstof fra tiden før 1815. Den samme ret opnår et hold, der til eksamen opgiver både et speciale og billeder og tekster i det under 3 a) angivne omfang.

Der eksamineres i to spørgsmål, hvoraf det ene skal falde i det historiske lærebogsstof.

Til nærmere forståelse af ovennævnte bestemmelser 1—3 bemærkes:

De *perioder* eller sider af udviklingen, der opgives til eksamen, kan enten være tidsafsnit, f. eks. Rom ca. 60 f. Kr. — 180 e. Kr., Europa 1871—1914, Norden i unions-tiden eller en stat gennem hele historien, f. eks. Athen, England eller Norge, eller en åndelig bevægelse; f. eks. renaissance eller arbejdet for mellemfolkelig forståelse. Det vil være naturligt så vidt muligt at lægge en periode fra verdenshistorien og en fra Nordens historie inden for samme tidsrum, f. eks. 18. årh., eller samme område, f. eks. reformationen, og der er intet til hinder for at lægge to perioder i forlængelse af hinanden, f. eks. revolutions-tiden og restaurationen.

Det forudsættes, at der både hvad angår tekster og billeder vælges lodige ting, der udgør værdifulde undervisnings- og eksaminationsobjekter.

Som *billeder* af sådan art kan nævnes: kong Narmer-Menes' sminkepalet, Asperghelleristningen, Rafael: Skolen i Athen, van Wijk: Prospekt af København 1611, Constantin Hansen: Den grundlovgivende rigsforsamling. I stedet for sådanne enkeltbilleder kan også opgives billedgrupper, d. v. s. mindre flerheder af billeder, som tilsammen viser noget væsentligt og typisk, f. eks. et par assyriske relieffer, hof- og solkultbilleder fra Amenhotep IV.s tid, billeder af det romerske hus, Danevirke (plan og prospekter), middelalderlige kirker, slottet i Versailles, prøver på stilarter. En sådan billedgruppe kan alt efter sit indhold og omfang erstatte indtil tre af ovennævnte enkeltbilleder.

De opgivne *teksters* sidetal bør inden for de ovenfor angivne rammer rette sig efter indholdets sværhedsgrad. Man vil enten kunne opgive fritstående, hinanden uvedkommende enkelttekster eller samle teksterne i grupper, der belyser et emne fra forskellige sider eller følger en udvikling. Det bemærkes endvidere, at de opgivne tekster bør være egentlige historiske tekster.

Læreren udtager selv sit billed- og tekststof, og det vil være naturligt, om dette bliver knyttet til de til eksamen opgivne perioder. Han kan selv afgøre, om han vil lægge hovedvægten på billeder eller tekster, blot begge stofformer bliver repræsenteret som fast-

sat ovenfor. Opgives minimum af billeder, d. v. s. 6, bør der opgives ca. 40—60 sider tekst, medens den, der opgiver maksimum af billeder, d. v. s. 18, kun behøver at opgive ca. 15—20 sider tekst. Det står læreren frit for, om han til eksamen vil opgive nogle af de gennemgåede *statistiske oversigter og tabeller* som særligt stof, der i så fald i begrænset omfang kan indsættes i stedet for nogle af de ovenfor omtalte tekster.

§ 9.

Geografi og naturhistorie.

I. Geografi.

(på de sproglige linier geografi med naturlære).

A. De sproglige linier.

Prøven er mundtlig.

Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse i det i I. og II. gymnasieklasse læste pensum.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eleven har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på de regionalgeografiske områder, man ved skolen har lagt vægt på. Hovedemnet for eksaminationen skal være geografisk (geologisk) eller være hentet fra astronomiens afsnit om verdensbilledet. Det øvrige under astronomien og alt det under naturlæren gennemgåede stof skal fremdrages ved eksaminationen i alle de tilfælde, hvor det kan bringes i forbindelse med hovedemnet, men må ikke alene udgøre et eksaminationsemne.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Prøven er mundtlig.

Den afholdes ved udgangen af II. gymnasieklasse i det i I. og II. gymnasieklasse læste pensum.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eleven har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på de regionalgeografiske områder, man ved skolen har lagt vægt på.

II. Naturhistorie.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i det læste pensum.

Eksaminationsemnerne må ikke ensidigt være begrænset til kemiske eller fysiske forhold.

§ 10.

Naturlære.

A. De sproglige linier.

Se under geografi.

B. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

a. Fysik med astronomi.

Prøven er mundtlig.

Der opgives et pensum på ca. $\frac{2}{5}$ af alt det læste og desuden 15 af de udførte praktiske øvelser. Det tilstræbes, at eksamenspensum udvælges ligeligt af det læste stof og med

en vis afveksling fra år til år, men dog således, at den mekaniske fysiks grundbegreber ikke udelades.

De opgivne øvelser, som skal være af en passende lødighed, vælges fortrinsvis uden for det opgivne pensum. — Samtlige rapporter fremlægges til eksamen.

Der gives to spørgsmål, et i det opgivne pensum og et i de fysiske øvelser. Eksaminationen i øvelserne sker på grundlag af de benyttede apparater og de fremlagte rapporter.

b. Kemi.

Prøven er mundtlig.

Der opgives et pensum, som udgør ca. halvdelen af det læste, sådan at alle hovedafsnit af kemien bliver repræsenteret.

Der gives et spørgsmål i det opgivne pensum. Dog kan censor desuden som bispørgsmål stille eksaminanden en lille praktisk opgave som f. eks. udfældning af et hydroksyd, påvisning af kloridion, genkendelse af et præparat. Opgaven, der ikke behøver at have tilknytning til hovedspørgsmålet, skal tjene til at vise elevens praktiske kendskab til stofferne.

§ 11.

M a t e m a t i k.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til den skriftlige prøve gives 2 sæt opgaver. Mindst halvdelen af opgaverne skal være umiddelbare anvendelser af det læste stof. Tillige skal mindst een af opgaverne give lejlighed til at prøve eksaminandernes færdighed og sikkerhed i numerisk beregning. Til hvert opgavesæt gives 4 timer.

2. Til den mundtlige prøve opgives et pensum, som omtrent er halvdelen af det læste.

Den mundtlige prøve, ved hvilken der gives 2 spørgsmål, skal i særlig grad tjene til at undersøge, om eksaminanden har opnået både en grundig forståelse og et almindeligt overblik over faget; man bør derfor ikke i begge spørgsmål indskrænke sig til at eksaminere i et snævert afgrænset område.

§ 12.

Der afholdes ingen prøve i

- 1) Religion,
- 2) Legemsøvelser, i hvilket fag der sluttet med en opvisning,
- 3) Sang (musik), i hvilket fag der i forårshalvåret afholdes en opvisning eller koncert,
- 4) Sløjd, i hvilket fag de på skolen udførte arbejder fremlægges til bedømmelse.

II. Almindelige bestemmelser.

§ 13.

Eksamensopgivelserne skal godkendes af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne.

§ 14.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne, at tillade afvigelse fra de givne regler.

§ 15.

Der dimitteres første gang efter nærværende anordning i sommeren 1956.

§ 16.

Bestemmelserne i §§ 2 og 3 om formen for den skriftlige prøve i engelsk og tysk ved studentereksamen tages op til fornyet overvejelse, når nyordningen har virket i 5 år.

Givet på Amalienborg, den 18. april 1953.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

Frederik R.

(L. S.)

Flemming Hvidberg.

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
Schulbuchbibliothek

